

Zbiór cywilny *plus*

Stan prawny
na 17 stycznia 2018 roku

2018

Kodeks cywilny

Kodeks postępowania cywilnego

■ Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Prawo prywatne międzynarodowe

■ Prawo właściwe dla zobowiązań umownych (Rzym I)

■ Prawo właściwe dla zobowiązań pozaumownych (Rzym II)

Koszty sądowe w sprawach cywilnych

Prawo o aktach stanu cywilnego

Księgi wieczyste i hipoteka

■ Kodeks spółek handlowych

■ Prawo upadłościowe

■ Komornicy sądowi i egzekucja

Wolters Kluwer

10. WYDANIE

Zbiór cywilny *plus*

Stan prawny

na 17 stycznia 2018 roku

.....
Kodeks cywilny
.....

Kodeks postępowania cywilnego

- Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym

.....
Kodeks rodzinny i opiekuńczy
.....

Prawo prywatne międzynarodowe

- Prawo właściwe dla zobowiązań umownych (Rzym I)
- Prawo właściwe dla zobowiązań pozaumownych (Rzym II)

.....
Koszty sądowe w sprawach cywilnych
.....

Prawo o aktach stanu cywilnego
.....

Księgi wieczyste i hipoteka
.....

- Kodeks spółek handlowych

- Prawo upadłościowe

- Komornicy sądowi i egzekucja
- .....

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Wolters Kluwer

10. WYDANIE, Warszawa 2018

Stan prawny na 17 stycznia 2018 r.

Wydawca
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Mariusz Kurzyński

Opracowanie redakcyjne
Mariusz Kurzyński

Łamanie
Mercurius

Projekt graficzny okładki i stron tytułowych
Agnieszka Tchórznicka

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2018

ISBN 978-83-8124-341-4
10. wydanie

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI OGÓLNY*

KODEKS CYWILNY	1–360
Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny	
Wybrane ustawy zmieniające Kodeks cywilny (wyciągi)	
Ustawa z 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1311 ze zm.) (wyciąg)	
KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO	1–638
Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania cywilnego	
Wybrane ustawy zmieniające Kodeks postępowania cywilnego (wyciągi)	
Ustawa z 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1311 ze zm.)	
Ustawa z 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz.U. z 2010 r. Nr 7, poz. 44 ze zm.)	
KODEKS RODZINNY I OPIEKUŃCZY	1–86
Przepisy wprowadzające Kodeks rodzinny i opiekuńczy	
Wybrane ustawy zmieniające Kodeks rodzinny i opiekuńczy	
PRAWO PRYWATNE MIĘDZYNARODOWE	1–84
Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.Urz. UE 2008 L 177/6)	
Rozporządzenie (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z 11 lipca 2007 r. dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych (Rzym II) (Dz.Urz. UE 2007 L 199/40)	
KOSZTY SĄDOWE W SPRAWACH CYWILNYCH	1–56
PRAWO O AKTACH STANU CYWILNEGO	1–91

---

* Szczegółowe spisy treści znajdują się w zakładkach.

KSIĘGI WIECZYSTE I HIPOTEKA	1–53
Ustawa z 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 218 ze zm.) (wyciąg)	
KODEKS SPÓŁEK HANDLOWYCH	1–249
PRAWO UPADŁOŚCIOWE	1–263
KOMORNICY SĄDOWI I EGZEKUCJA	1–108
Ustawa z 29 września 2017 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. poz. 1910) (wyciąg)	

Kodeks cywilny

SPIS TREŚCI

KODEKS CYWILNY

– ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 459 ze zm.)

KSIĘGA PIERWSZA. CZĘŚĆ OGÓLNA	9
Tytuł I. Przepisy wstępne (art. 1–7)	9
Tytuł II. Osoby (art. 8–43 ¹⁰)	10
Dział I. Osoby fizyczne (art. 8–32)	10
Rozdział I. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych (art. 8–24)	10
Rozdział II. Miejsce zamieszkania (art. 25–28)	14
Rozdział III. Uznanie za zmarłego (art. 29–32)	14
Dział II. Osoby prawne (art. 33–43)	15
Dział III. Przedsiębiorcy i ich oznaczenia (art. 43 ¹ –43 ¹⁰)	17
Tytuł III. Mienie (art. 44–55 ⁴)	19
Tytuł IV. Czynności prawne (art. 56–109 ⁹)	23
Dział I. Przepisy ogólne (art. 56–65 ¹)	23
Dział II. Zawarcie umowy (art. 66–72 ¹)	25
Dział III. Forma czynności prawnych (art. 73–81)	30
Dział IV. Wady oświadczenia woli (art. 82–88)	34
Dział V. Warunek (art. 89–94)	36
Dział VI. Przedstawicielstwo (art. 95–109 ⁹)	37
Rozdział I. Przepisy ogólne (art. 95–97)	37
Rozdział II. Pełnomocnictwo (art. 98–109)	37
Rozdział III. Prokura (art. 109 ¹ –109 ⁹)	40
Tytuł V. Termin (art. 110–116)	41
Tytuł VI. Przedawnienie roszczeń (art. 117–125)	43
KSIĘGA DRUGA. WŁASNOŚĆ I INNE PRAWA RZECZOWE	45
Tytuł I. Własność (art. 126–231)	45
<i>Dział I. Przepisy ogólne (art. 126–139)</i>	45
Dział II. Treść i wykonywanie własności (art. 140–154)	46
Dział III. Nabycie i utrata własności (art. 155–194)	48

Rozdział I.	Przeniesienie własności (art. 155–171)	48
Rozdział II.	Zasiedzenie (art. 172–178)	51
Rozdział III.	Inne wypadki nabycia i utraty własności (art. 179–194) . . .	52
Dział IV.	Współwłasność (art. 195–221)	54
Dział V.	Ochrona własności (art. 222–231)	60
Tytuł II.	Użytkowanie wieczyste (art. 232–243)	63
Tytuł III.	Prawa rzeczowe ograniczone (art. 244–335)	65
Dział I.	Przepisy ogólne (art. 244–251)	65
Dział II.	Użytkowanie (art. 252–284)	67
Rozdział I.	Przepisy ogólne (art. 252–265)	67
Rozdział II.	Użytkowanie przez osoby fizyczne (art. 266–270 ¹)	70
Rozdział III.	Użytkowanie przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne (art. 271–282)	71
Rozdział IV.	Inne wypadki użytkowania (art. 283–284)	72
Dział III.	Służebności (art. 285–305 ⁴)	73
Rozdział I.	Służebności gruntowe (art. 285–295)	73
Rozdział II.	Służebności osobiste (art. 296–305)	75
Rozdział III.	Służebność przesyłu (art. 305 ¹ –305 ⁴)	76
Dział IV.	Zastaw (art. 306–335)	77
Rozdział I.	Zastaw na rzeczach ruchomych (art. 306–326)	77
Rozdział II.	Zastaw na prawach (art. 327–335)	81
Tytuł IV.	Posiadanie (art. 336–352)	82
KSIĘGA TRZECIA. ZOBOWIĄZANIA		85
Tytuł I.	Przepisy ogólne (art. 353–365 ¹)	85
Tytuł II.	Wielość dłużników albo wierzycieli (art. 366–383)	90
Dział I.	Zobowiązania solidarne (art. 366–378)	90
Dział II.	Zobowiązania podzielne i niepodzielne (art. 379–383)	92
Tytuł III.	Ogólne przepisy o zobowiązaniach umownych (art. 383 ¹ –396) . . .	93
Tytuł IV.	<i>Obowiązek zawierania umów między jednostkami gospodarki uspołecznionej (art. 397–404) . . . . .</i>	99
Tytuł V.	Bezpodstawne wzbogacenie (art. 405–414)	100
Tytuł VI.	Czyny niedozwolone (art. 415–449)	102
Tytuł VI ¹ .	Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (art. 449 ¹ –449 ¹¹)	111
Tytuł VII.	Wykonanie zobowiązań i skutki ich niewykonania (art. 450–497) . . .	113
Dział I.	Wykonanie zobowiązań (art. 450–470)	113
Dział II.	Skutki niewykonania zobowiązań (art. 471–486)	118
Dział III.	Wykonanie i skutki niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych (art. 487–497)	122

Tytuł VIII.	Potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu (art. 498–508)	125
Tytuł IX.	Zmiana wierzyciela lub dłużnika (art. 509–526)	127
Dział I.	Zmiana wierzyciela (art. 509–518)	127
Dział II.	Zmiana dłużnika (art. 519–526)	129
Tytuł X.	Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika (art. 527–534)	130
Tytuł XI.	Sprzedaż (art. 535–602)	132
Dział I.	Przepisy ogólne (art. 535–555 ¹)	132
Dział II.	Rękojmia za wady (art. 556–576)	138
Dział II ¹ .	Roszczenie sprzedawcy w związku z wadliwością rzeczy sprzedanej (art. 576 ¹ –576 ⁴)	147
Dział III.	Gwarancja przy sprzedaży (art. 577–582)	149
Dział IV.	Szczególne rodzaje sprzedaży (art. 583–602)	152
Rozdział I.	Sprzedaż na raty (art. 583–588)	152
Rozdział II.	Zastrzeżenie własności rzeczy sprzedanej. Sprzedaż na próbę (art. 589–592)	153
Rozdział III.	Prawo odkupu (art. 593–595)	154
Rozdział IV.	Prawo pierwokupu (art. 596–602)	155
Tytuł XII.	Zamiana (art. 603–604)	156
Tytuł XIII.	Dostawa (art. 605–612)	157
Tytuł XIV.	Kontraktacja (art. 613–626)	158
Tytuł XV.	Umowa o dzieło (art. 627–646)	161
Tytuł XVI.	Umowa o roboty budowlane (art. 647–658)	166
Tytuł XVII.	Najem i dzierżawa (art. 659–709)	170
Dział I.	Najem (art. 659–692)	170
Rozdział I.	Przepisy ogólne (art. 659–679)	170
Rozdział II.	Najem lokalu (art. 680–692)	174
Dział II.	Dzierżawa (art. 693–709)	178
Tytuł XVII ¹ .	Umowa leasingu (art. 709 ¹ –709 ¹⁸)	180
Tytuł XVIII.	Użyczenie (art. 710–719)	185
Tytuł XIX.	Pożyczka (art. 720–724)	186
Tytuł XX.	Umowa rachunku bankowego (art. 725–733)	187
Tytuł XXI.	Zlecenie (art. 734–751)	189
Tytuł XXII.	Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia (art. 752–757)	192
Tytuł XXIII.	Umowa agencyjna (art. 758–764 ⁹)	193
Tytuł XXIV.	Umowa komisju (art. 765–773)	201
Tytuł XXV.	Umowa przewozu (art. 774–793)	203
Dział I.	Przepisy ogólne (art. 774–775)	203
Dział II.	Przewóz osób (art. 776–778)	203
Dział III.	Przewóz rzeczy (art. 779–793)	204

Tytuł XXVI.	Umowa spedycji (art. 794–804)	207
Tytuł XXVII.	Umowa ubezpieczenia (art. 805–834)	209
Dział I.	Przepisy ogólne (art. 805–820)	209
Dział II.	Ubezpieczenia majątkowe (art. 821–828)	215
Dział III.	Ubezpieczenia osobowe (art. 829–834)	218
Tytuł XXVIII.	Przechowanie (art. 835–845)	220
Tytuł XXIX.	Odpowiedzialność, prawo zastawu i przedawnienie roszczeń utrzymujących hotele i podobne zakłady (art. 846–852)	222
Tytuł XXX.	Umowa składu (art. 853–859 ⁹⁾)	224
Tytuł XXXI.	Spółka (art. 860–875)	227
Tytuł XXXII.	Poręczenie (art. 876–887)	230
Tytuł XXXIII.	Darowizna (art. 888–902)	232
Tytuł XXXIII ¹ .	Przekazanie nieruchomości (art. 902 ¹ –902 ²)	235
Tytuł XXXIV.	Renta i dożywocie (art. 903–916)	236
Dział I.	Renta (art. 903–907)	236
Dział II.	Dożywocie (art. 908–916)	237
Tytuł XXXV.	Uгода (art. 917–918)	239
Tytuł XXXVI.	Przyrzeczenie publiczne (art. 919–921)	239
Tytuł XXXVII.	Przekaz i papiery wartościowe (art. 921 ¹ –921 ¹⁶)	240
Dział I.	Przekaz (art. 921 ¹ –921 ⁵)	240
Dział II.	Papiery wartościowe (art. 921 ⁶ –921 ¹⁶)	241
KSIĘGA CZWARTA. SPADKI		243
Tytuł I.	Przepisy ogólne (art. 922–930)	243
Tytuł II.	Dziedziczenie ustawowe (art. 931–940)	245
Tytuł III.	Rozrządzenia na wypadek śmierci (art. 941–990 ¹)	249
Dział I.	Testament (art. 941–958)	249
Rozdział I.	Przepisy ogólne (art. 941–948)	249
Rozdział II.	Forma testamentu (art. 949–958)	250
Oddział 1.	Testamenty zwykłe (art. 949–951)	250
Oddział 2.	Testamenty szczególne (art. 952–955)	251
Oddział 3.	Przepisy wspólne dla testamentów zwykłych i szczególnych (art. 956–958)	252
Dział II.	Powołanie spadkobiercy (art. 959–967)	253
Dział III.	Zapis i polecenie (art. 968–985)	255
Rozdział I.	Zapis zwykły (art. 968–981)	255
Rozdział II.	Zapis windykacyjny (art. 981 ¹ –981 ⁶)	257
Rozdział III.	Polecenie (art. 982–985)	258
Dział IV.	Wykonawca testamentu (art. 986–990 ¹)	259
Tytuł IV.	Zachówek (art. 991–1011)	260

Tytuł V.	Przyjęcie i odrzucenie spadku (art. 1012–1024)	265
Tytuł VI.	Stwierdzenie nabycia spadku lub przedmiotu zapisu windykacyjnego, poświadczenie dziedziczenia i ochrona spadkobiercy (art. 1025–1029 ³)	268
Tytuł VII.	Odpowiedzialność za długi spadkowe (art. 1030–1034 ³)	269
Tytuł VIII.	Wspólność majątku spadkowego i dział spadku (art. 1035–1046) . . .	273
Tytuł IX.	Umowy dotyczące spadku (art. 1047–1057)	276
Tytuł X.	Przepisy szczególne o dziedziczeniu gospodarstw rolnych (art. 1058–1088)	278
* * *		
Wykaz aktów zmieniających Kodeks cywilny		282
Wykaz aktów wykonujących Kodeks cywilny		287
* * *		
Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny		
– ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. (Dz.U. Nr 16, poz. 94 ze zm.)		288
Rozdział I. Przepisy ogólne (art. I–XVI)		289
Rozdział II. Zmiany w przepisach obowiązujących (art. XVII–XXV) . . .		295
Rozdział III. Przepisy przechodnie (art. XXVI–LXV)		298
* * *		
Ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz o uchyleniu ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz.U. Nr 11, poz. 81 ze zm.) (wyciąg)		309
Ustawa z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 55, poz. 321 ze zm.) (wyciąg)		314
Ustawa z dnia 26 lipca 2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 74, poz. 857) (wyciąg)		317
Ustawa z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 49, poz. 408) (wyciąg)		319
Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 162, poz. 1692 ze zm.) (wyciąg)		321
Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 82, poz. 557) (wyciąg)		322
Ustawa z dnia 24 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 181, poz. 1287) (wyciąg)		323
Ustawa z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 539) (wyciąg)		324

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1830) (wyciąg)	325
--	-----

* * *

Skorowidz przedmiotowy do Kodeksu cywilnego	326
--	------------

USTAWA

z dnia 23 kwietnia 1964 r.

KODEKS CYWILNY¹⁾

(tekst pierwotny Dz.U. z 18 maja 1964 r. Nr 16, poz. 93; tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 459; zm.: Dz.U. z 2017 r. poz. 933, poz. 1132)

KSIĘGA PIERWSZA

CZĘŚĆ OGÓLNA

TYTUŁ I

PRZEPISY WSTĘPNE

Zakres regulacji

Art. 1. Kodeks niniejszy reguluje stosunki cywilnoprawne między osobami fizycznymi i osobami prawnymi.

Art. 2. (*uchylony*)

Lex retro non agit

Art. 3. Ustawa nie ma mocy wstecznej, chyba że to wynika z jej brzmienia lub celu.

---

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji transpozycji dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz. Urz. WE L 178 z 17.07.2000, str. 1; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 25, str. 399).

Art. 4. (*uchylony*)

Nadużycie prawa podmiotowego

Art. 5. Nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Onus probandi

Art. 6. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Domniemanie dobrej wiary

Art. 7. Jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary.

TYTUŁ II

OSOBY

DZIAŁ I

Osoby fizyczne

Rozdział I

Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych

Zdolność prawna

Art. 8. § 1. Każdy człowiek od chwili urodzenia ma zdolność prawną.
§ 2. (*uchylony*)

Domniemanie urodzenia dziecka żywego

Art. 9. W razie urodzenia się dziecka domniemywa się, że przyszło ono na świat żywe.

Pełnoletność

Art. 10. § 1. Pełnoletnim jest, kto ukończył lat osiemnaście.

§ 2. Przez zawarcie małżeństwa małoletni uzyskuje pełnoletność. Nie traci jej w razie unieważnienia małżeństwa.

Pełna zdolność do czynności prawnych

Art. 11. Pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności.

Brak zdolności do czynności prawnych

Art. 12. Nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu, oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie.

Ubezwłasnowolniony całkowicie

Art. 13. § 1. Osoba, która ukończyła lat trzynaście, może być ubezwłasnowolniona całkowicie, jeżeli wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swym postępowaniem.

§ 2. Dla ubezwłasnowolnionego całkowicie ustanawia się opiekę, chyba że pozostaje on jeszcze pod władzą rodzicielską.

Zdolność do działań prawnych

Art. 14. § 1. Czynność prawna dokonana przez osobę, która nie ma zdolności do czynności prawnych, jest nieważna.

§ 2. Jednakże gdy osoba niezdolna do czynności prawnych zawarła umowę należącą do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego, umowa taka staje się ważna z chwilą jej wykonania, chyba że pociąga za sobą rażące pokrzywdzenie osoby niezdolnej do czynności prawnych.

Ograniczona zdolność do czynności prawnych

Art. 15. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat trzynaście, oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo.

Ubezwłasnowolniony częściowo

Art. 16. § 1. Osoba pełnoletnia może być ubezwłasnowolniona częściowo z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw.

Oddawany do rąk Czytelników zbiór przepisów obejmuje:

K.C., K.P.C., K.R.O., P.P.M., K.S.C., P.A.S.C., K.W.H., K.S.H., P.U., K.S.E.

K.P.C. – najnowsze zmiany dotyczą m.in.: wyłączenia z zajęcia wierzitelności z rachunku będącego przedmiotem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego; wprowadzenia przepisów umożliwiających sądom rodzinnym zlecenie kuratorowi sądowemu przeprowadzania wywiadów środowiskowych w postępowaniu wykonawczym prowadzonym w sprawach rodzinnych i opiekuńczych; uznania za niekonstytucyjny przepis art. 778¹ w zakresie, w jakim dopuszcza nadanie przez sąd tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko spółce jawnej klauzuli wykonalności przeciwko byłemu wspólnikowi tej spółki, niebędącemu już współnikiem w chwili wszczęcia postępowania w sprawie, w której wydany został tytuł egzekucyjny przeciwko spółce jawnej; dodania postępowania odrębnego w sprawach z zakresu regulacji rynku wodno-kanalizacyjnego; dostosowania procedury cywilnej w zakresie wprowadzenia nowej instytucji skargi nadzwyczajnej do Sądu Najwyższego.

K.S.C. – do katalogu centralnych organów administracji opłat w sprawach związanych z odwołaniami od decyzji tych organów dodano nowy organ regulacyjny rynku wodno-kanalizacyjnego.

K.W.H. – do wykazu podmiotów, od których nie pobiera się opłat od wniosków o wydanie odpisu księgi wieczystej, wyciągu z księgi wieczystej, zaświadczenia o zamknięciu ksiąg wieczystych oraz wniosku o wyszukanie ksiąg wieczystych, dodano Inspektora Nadzoru Wewnętrznego.

P.U. – zgodnie z nowelizacją wyłączono z masy upadłości środki pieniężne znajdujące się na rachunku będącym przedmiotem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu ustawy – Ordynacja podatkowa.

K.S.E. – wprowadzone zmiany stanowią wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 października 2015 r., P 3/14 i dotyczą opłaty tymczasowej i uzupełniającej.

Skorowidze do kodeksów oraz tytuliki towarzyszące poszczególnym artykułom ustaw znacznie ułatwiają korzystanie ze zbioru.

Zmiany, które weszły w życie między 29 sierpnia 2017 r. a 17 stycznia 2018 r., oznaczono **tekstem pogrubionym**, natomiast wszystkie zmiany, które wejdą w życie po 17 stycznia 2018 r., oznaczono **tekstem pogrubionym i mniejszym stopniem pisma**.

Cena 79zł
(w tym 5% VAT)

ISBN 978-83-8124-341-4

9 788381 243414

Zamówienia:
infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.książki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

9788381243414 W10P01